

Kja ne kjeɛ, dyech'a nzincho nzinte nziyo (1994) ne Jmurɔ Texe yo Jmurɔ Jñiñi o mamɔji k'ɔ nu paa nzincho nu zana jñincho nge nu Paa yo Jñiñi k'ɔ Ñaji N'año Jñaa kja ne Xoñijomɔ. Mi ngeje na punkɔ yo ts'ijña k'o mamɔji a kjanu, mbe nu k'o na kjuanɔ nge k'o ro mbara kja ne Jmurɔ k'ɔ mi nesta k'ɔ texe yo mejñiñi ro mbaraji na joo k'ɔ ra soo ra mbos'ɔji texe pje k'o pɛs'i ra tsaa yo jñiñi k'ɔ ñaji n'año jñaa ngek'ua dya xi ra xonkɔji, k'ɔ juejme k'a karaji, k'ɔ ndembi in juajma k'o pɛs'i ndeze ma dyenk'ua ñe k'o dyaja k'ɔ mi kjarɔji dya na joo yo tee ñe xi sob'ɔji. Nge akjanu, k'ɔ kjarɔ ra juejme yo jñiñi k'ɔ ñaji n'año jñaa k'ɔ xits'iji akjanu k'ɔ dya joo k'ɔ mi kjarɔ yo tee k'ɔ ñaji jñatjo k'a nu mbezhe nu b'ezo.

Ko texe k'o na joo, nu k'o mamɔji nu paa nu mi ngeje k'ɔ ot'ɔ ro mbeñe ñe ro mbara k'o kja ro tsaji na joo: k'ɔ ro mbos'ɔ nu Jmurɔ nu kjeɛ k'ɔ ya kjobɔ nu nguarmuxa nu Xiskuama k'ɔ ro mbara texe pje k'o pɛs'i yo jñiñi k'o ñaji n'año jñaa. Ne Xiskuama nge k'ɔ ot'ɔ o dyopɔji k'ɔ ro soo ra mbos'ɔ yo tee k'a yo tee ñe yo jñiñi k'ɔ ñaji n'año jñaa. Nunu o mamɔji texe pje k'o soo ra tsaa yo Mejñiñi mba ra mbos'ɔ ra jyab'ɔji, o ra yepe ra jyab'ɔji, ngek'ua ra ñaji na joo ko yo dya jñiñi. Kja kjuarɔ nudya nu b'ɛpji k'o mbɔɔ ndeze k'o ya kjobɔ yeje dyech'a kjeɛ k'ɔ mi zonɔji ñe k'ɔ mi ɔɔji mba ro mbos'ɔ ñe ro ñaji na joo yo Mejñiñi ko yo jñiñi ngek'ua ro ngaraji na joo, ro jyod'ɔ ja ro tsapɔji ñe dya xi ro yepe ro tsaji nza kja ma dyenk'ua. Ri xipji yo Mejñiñi k'ɔ Jmurɔji ñe yo jñiñi k'o ñaji n'año jñaa k'ɔ ra soo ra mimiji ko t'ekjañomɔ ñe ra tsapɔ ra mbaraji nu Xiskuama ngek'ua xipjiji texe ñe akjanu ra soo ra mbos'ɔji na joo texe yo tee k'a xoñijomɔ.

Xo soo ra mbaraji k'ɔ nu kjeɛ dyote otjo jñincho (2008) ngeje nu Kjeɛ yo N'año Jñaa kja ne Xoñijomɔ, nu Padya nge nu Paa yo Jñiñi k'a Ñaji N'año Jñaa kja ne Xoñijomɔ k'ɔ soo ra xits'i k'ɔ ri tjɔmbeñe k'ɔ ya nee ra tjorɔ texe yo n'año jñaa kja ne xoñijomɔ, ñe k'ɔ ya nge ra tjorɔ texe yo jñaa k'o ñaji yo n'año tee. Nu mɔ ra tjorɔ yo n'año jñaa dya xo nge k'ɔ ra tjorɔ yo xo ra tjorɔ texe pje k'o kjaji yo tee kja ne xoñijomɔ, xo ra tjorɔ texe yo tee. Ri mat'ɔ texe yo Mejñiñi, yo jñiñi k'ɔ ñaji n'año jñaa, nu k'a Jmurɔ Texe yo Jñiñi ñe texe k'o dyaja k'o neji ngek'ua ra mbos'ɔ ñe ra mborɔji texe yo n'año jñaa k'ɔ ya nee ra tjorɔ ñe ra mbos'ɔ ra kuatɔji k'ɔ in tsaa angezeji mba ra soo jichiji yo tee k'o kja ra saɔa.

Ban Ki-moon, Arkate kja ne Jmurɔ Texe yo Jñiñi

Jñaa k'o mamɔ nu paa Yo Jñiñi k'o Ñaji N'año Jñaa kja ne Xoñijomɔ, kjeɛ 2008.